gemeenteSLUIS

Gemeente Sluis
Ingekomen
26 -02- 2026

26.0000602
Inkomende documenten Gemeente Sluis

Postadres:
Postbus 27
4500 AA Oostburg

Bezoekadres:
Nieuwstraat 22
4501 BD Oostburg

Telefoon 140117
Telefoon +31 (0)117 457 000

IBAN: NL06BNGH0285101870
BIC code: BNGHNL2G
BTW-nummer: 811046321B01

www.gemeentesluis.nl
info@gemeentesluis.nl

Aan de leden van de raad
Postbus 27
4500 AA Oostburg

ons kenmerk	: 26.432
uw brief d.d.	:
uw kenmerk	:
behandeld door	: I.L. Vermue-van den Oever
doorkiesnummer	: 140117
onderwerp	: Beoordeling Provincie inzake Generiek Interbestuurlijk Toezicht 2024
bijlage(n)	:Drie

Oostburg, 9 februari 2026

verzending 26 FEB 2026

Geachte leden van de raad ,

Een van de wettelijke taken van de Provincie is het houden van toezicht op de uitvoering van een aantal medebewindstaken door lokale overheden, dit noemen we het Generiek Interbestuurlijk Toezicht (GIBT). Het GIBT heeft als doel bij te dragen aan de verbetering van de kwaliteit van de taakuitvoering door lokale overheden. Ingrijpen gebeurt alleen wanneer wettelijke medebewindstaken niet correct worden uitgevoerd of besluiten in strijd zijn met het algemeen belang of recht. In 2023 heeft de provincie Zeeland het beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2023-2027 vastgesteld. Dit kader beschrijft de hoofdlijnen van het toezicht en de beoordelingsmethodiek.

Jaarlijks wordt een Uitvoeringsagenda GIBT vastgesteld waarin wordt beschreven welke informatie aangeleverd dient te worden, wat de relevante wet- en regelgeving is, wat de speciale aandachtspunten zijn voor het GIBT in dat jaar en welke beoordelingen (aan de hand van criteria) leiden tot een toezicht met lage, gemiddelde of hoge toezichtintensiteit. Conform de uitvoeringsagenda dient informatie per domein uiterlijk op 15 juli te worden aangeleverd. De beoordeling vindt plaats in de categorieën Goed, Redelijk of Onvoldoende, zoals beschreven in de Uitvoeringsagenda IBT 2025.

De huidige beoordeling betreft het kalenderjaar 2024. Samenvattend is per toezichtdomein tot de volgende beoordeling gekomen:

- Archief- en Informatiebeheer Onvoldoende
- Omgevingsrecht Redelijk
- Gebouwd erfgoed en Archeologie Onvoldoende

Voor wat betreft de domeinen Archief- en Informatiebeheer en Gebouwd erfgoed en Archeologie heeft de provincie uit de gevoerde toezichtgesprekken opgemaakt dat in 2025 stappen gemaakt zijn en een positieve ontwikkeling is ingezet. Zie hiervoor ook bijlage 2 Rapportage Generiek Interbestuurlijk toezicht 2024 Gemeente Sluis.

Zo heeft de provincie opgemerkt dat binnen de gemeente Sluis de bewustwording rondom informatiebeheer groeit. Zij ziet dat de gemeente in 2025 stappen heeft gezet in de ontwikkeling

en het toekomstbestendig maken van de informatiehuishouding. De gemeente ervoor gekozen om de informatiehuishouding minder kwetsbaar en meer toekomstbestendig te maken door de financiële middelen te organiseren om die op orde te krijgen en door aan te sluiten bij het Zeeuws Archief. Daarnaast heeft de provincie opgemerkt dat binnen de gemeente wordt gekeken wat intern aan formatie nodig is en blijft en wordt versterkt waar nodig is.

Met betrekking tot Gebouwd erfgoed en archeologie heeft de provincie tijdens het toezichtgesprek kennisgenomen van ontwikkelingen die gericht zijn op het versterken van de capaciteit en de borging van de uitvoering, waaronder samenwerking met de andere Zeeuws-Vlaamse gemeenten. Gezamenlijk wordt gewerkt aan het opstellen van waardenkaarten voor de Omgevingsvisies en aan cultuurhistorisch beleid waarvan de oplevering staat gepland in 2026.

Daarnaast heeft de gemeente een planning gemaakt voor een plan van aanpak om verbetering aan te brengen ten aanzien van het cultureel erfgoed en de archeologie. De gemeente beschikt over een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit conform de Omgevingswet waarmee wordt samengewerkt. De provincie constateert dat hiermee een positieve ontwikkeling is ingezet en ziet uit naar de verdere uitwerking, vaststelling en uitvoering van de visie en het daaruit voortvloeiende beleid.

De stappen die de gemeente in 2025 gezet heeft, zijn echter niet meegenomen in de beoordeling over het jaar 2024.

Met de bijgevoegde brief en rapportage van de provincie wordt u geïnformeerd over de resultaten van de jaarlijkse beoordeling in het kader van het Generiek Interbestuurlijk Toezicht voor de domeinen Archief- en Informatiebeheer, Omgevingsrecht en Gebouwd erfgoed en Archeologie over het kalenderjaar 2024.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,

S.I. de Kievit-Minnaert

De burgemeester,

mr. M.M.D. Vermue

Bijlagen:

Bijlage 1 Brief Generiek Interbestuurlijk toezicht 2024 – Beoordeling Gemeente Sluis

Bijlage 2 Rapportage Generiek Interbestuurlijk toezicht 2024 Gemeente Sluis

Bijlage 3 Uitvoeringsagenda Generiek Interbestuurlijk Toezicht 2026

Gedeputeerde Staten

Provincie Zeeland

Abdij 6 4331BK Middelburg
Postbus 6001 4330 LA Middelburg
+31 118631011
IBAN NL08 BNGH 0285010557

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Sluis

Onderwerp
Beoordeling Generiek Interbestuurlijk Toezicht 2024

Zaaknummer
815711

Behandeld door
E. Karremans
+31 6 34057386
ibt@zeeland.nl

Middelburg, 3 februari 2026

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

In het kader van het Generiek Interbestuurlijk Toezicht informeren wij u hierbij over de resultaten van het toezicht over het kalenderjaar 2024. In de bijlage bij deze brief treft u het rapport aan waarin de bevindingen en beoordelingen per domein zijn uitgewerkt.

Het Interbestuurlijk Toezicht is gericht op het versterken van de kwaliteit van de uitvoering van wettelijke taken door gemeenten en het Waterschap Scheldestromen. Daarbij staat niet alleen het beoordelen centraal, maar ook het bieden van ruimte voor dialoog, inzicht en gezamenlijke verbetering.

De beoordeling over 2024 heeft plaatsgevonden op basis van het Beleidskader Generiek interbestuurlijk toezicht 2023-2027 en de Uitvoeringsagenda Generiek interbestuurlijk toezicht 2025. De toezichtintensiteit is bepaald aan de hand van de scores Goed, Redelijk en Onvoldoende.

Samenvatting toezichtresultaten 2024
Voor uw gemeente zijn de volgende beoordelingen vastgesteld:

- **Archief- en Informatiebeheer**: Onvoldoende
- **Omgevingsrecht**: Redelijk
- **Gebouwd erfgoed en Archeologie**: Onvoldoende

Een nadere toelichting op de beoordelingen en de onderliggende bevindingen is opgenomen in het bijgevoegde rapport.

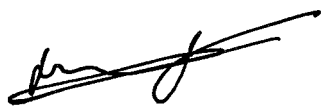
De toezichtresultaten hebben betrekking op de domeinen Omgevingsrecht, Gebouwd erfgoed en Archeologie en Archief- en Informatiebeheer. Voor het domein Huisvesting statushouders blijft het bestaande periodieke toezicht van toepassing. U ontvangt hierover afzonderlijk een toezichtbrief na afloop van iedere halfjaarlijkse taakstellingsperiode.

Publicatie
Sinds december 2025 worden de toezichtgegevens gepubliceerd via de provinciale website van Zeeland. De rapportage behorend bij deze brief zal op **3 april 2026** online gepubliceerd worden via Interbestuurlijk Toezicht in Zeeland | Provincie Zeeland.

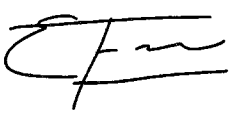
Nadere informatie
Voor eventuele vragen naar aanleiding van deze brief of rapportage kunt u contact opnemen met mevrouw E. Karremans.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

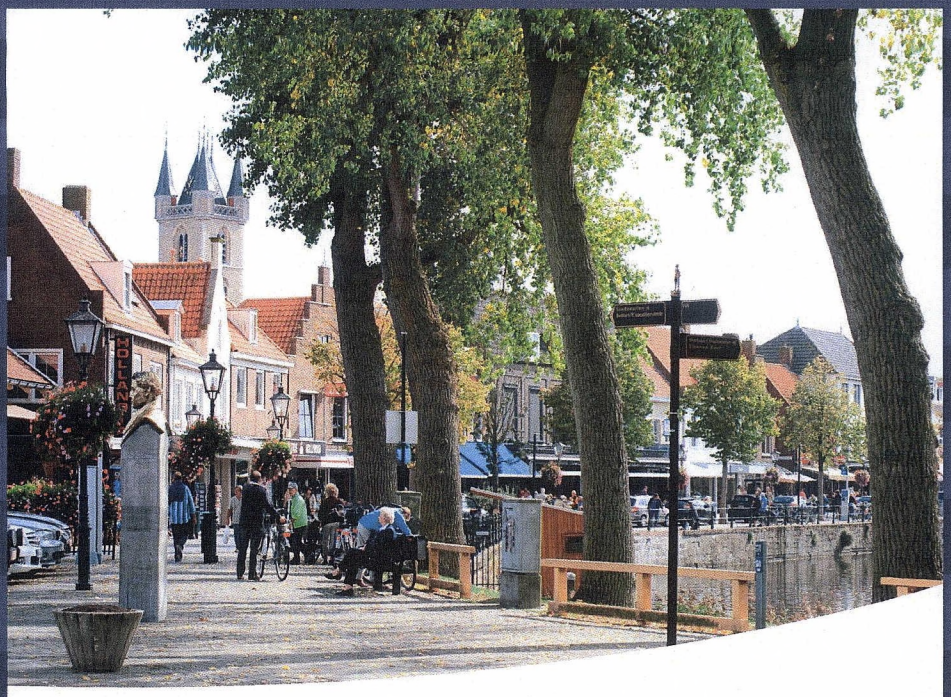
H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlage:
1. Rapport beoordeling Interbestuurlijk Toezicht toezichtjaar 2024

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.

Rapportage Gemeente Sluis

Beoordeling Interbestuurlijk Toezicht
over toezichtjaar 2024

Provincie Zeeland

Inleiding

In het kader van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) informeren wij u met deze rapportage die voor u ligt over de resultaten van het Interbestuurlijk Toezicht over het kalenderjaar 2024. De gevraagde informatie is vastgelegd in Uitvoeringsagenda Generiek interbestuurlijk toezicht 2025 over de toezichtsdomeinen:

- Archief- en Informatiebeheer
- Omgevingsrecht
- Gebouwd erfgoed en Archeologie

Wij hebben als Interbestuurlijk Toezichthouder deze informatie beoordeeld om te bepalen of u aan uw taakuitvoering heeft voldaan aan de wettelijke eisen. Vanwege een ander beoordelingscyclus door wettelijke bepalingen ontvangt u over het domein Huisvesting statushouders op de gebruikelijke wijze in een aparte toezichtbrief na afloop van iedere halfjaarlijkse taakstellingsperiode.

Samenvattend eindoordeel toezichtjaar 2024

Toezichtdomein	Score
Archief- en Informatiebeheer	
Omgevingsrecht	
Gebouwd erfgoed en Archeologie	

Leeswijzer

In deze rapportage vindt u informatie hoe de beoordeling tot stand is gekomen. Na de toelichting op het proces leest u de belangrijkste ontwikkelingen op hoofdlijnen in en rondom het Interbestuurlijk Toezicht. Tot slot wordt per domein een nadere toelichting gegeven op de beoordelingen. Per domein worden vervolgens de belangrijkste aandachtspunten en verbeterpunten zonder een uitputtende analyse van alle elementen te bieden met u gedeeld. Deze inzichten dragen bij aan de uitvoering van uw beleid in 2026 en daarop een volgende jaren.

Procesbeoordeling

De beoordeling over 2024 heeft plaatsgevonden op basis van het vastgestelde **Beleidskader Generiek interbestuurlijk toezicht 2023-2027** en de **Uitvoeringsagenda Generiek interbestuurlijk toezicht 2025**. In de Uitvoeringsagenda zijn de beoordelingscriteria, de informatieverzoeken en de specifieke aandachtspunten per domein beschreven. Er wordt onderscheid gemaakt in de toezichtintensiteit in de categorieën laag, gemiddeld en hoog, waarbij de weging plaatsvindt aan de hand van de volgende scores:

- Goed
- Redelijk
- Onvoldoende

De symbolen staan voor de mate waarin de organisatie op het toezichtdomein heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving en voor de vereiste intensiteit van het toezicht:

Goed; de gemeente heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein; lage intensiteit van toezicht.

Redelijk; de gemeente heeft nog niet of onvoldoende voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein, maar er wordt wel gewerkt door de gemeente; gemiddelde intensiteit van toezicht.

Onvoldoende; de gemeente heeft niet voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein; hoge intensiteit van toezicht.

Belangrijkste ontwikkelingen binnen het Interbestuurlijk Toezicht

Het belang van toezichtgesprekken

Wanneer aanleiding was voor een ambtelijk gesprek met één of meerdere vakdomeinen, heeft een toezichtgesprek plaatsgevonden. De uitkomst van dit gesprek is door ons betrokken bij het definitief maken van de beoordeling. Niet alleen op coördinerend niveau is contact geweest, maar ook tussen en binnen de vakdomeinen. Dit heeft geleid tot een vollediger beeld van de uitvoering van het beleid binnen uw organisatie en zijn onderlinge afhankelijkheden, verantwoordelijkheden en verbeterpunten aan de orde gekomen. Deze verbreding van de gesprekken sluit aan bij de ambitie van de Provincie Zeeland om het Interbestuurlijk Toezicht meer als gezamenlijk leerproces te benaderen, waarin kennisdeling en samenwerking te allen tijde centraal staan. Deze vorm draagt bij aan meer wederzijds begrip tussen de vakdomeinen en de coördinatoren, en daarmee aan een sterker fundament voor duurzame kwaliteitsverbetering in het openbaar bestuur. Niet alleen voor de inwoners binnen uw gemeente maar ook voor een mooier Zeeland.

Online publicatie beoordelingen

Wij publiceren vanaf heden de resultaten van de beoordelingen online op **www.zeeland.nl**. Eind 2025 is de online omgeving voor het Interbestuurlijk Toezicht in gebruik genomen. In deze omgeving worden de toezichtgegevens vanaf het toezichtjaar 2024 online gepubliceerd voor alle Zeeuwse gemeenten en het Waterschap Scheldestromen. De online publicatie vergroot de transparantie van het toezicht en biedt gemeenten en het Waterschap Scheldestromen de mogelijkheid om onderling inzicht te krijgen in de behaalde scores.

De beoordeling over het toezichtjaar 2024 wordt op **3 april 2026** online gepubliceerd op **www.zeeland.nl**.

VRAGEN OVER HET INTER-BESTUURLIJK TOEZICHT?

Voor vragen kunt u een e-mail sturen naar ibt@zeeland.nl. Daarnaast vindt u meer informatie over het Interbestuurlijk Toezicht in Zeeland op www.zeeland.nl.

Toelichting beoordeling

Introductie

Deze rapportage bevat de uitkomsten van het Generieke Interbestuurlijk Toezicht over kalenderjaar 2024, welke door de toezichthouder is voorzien van een beoordeling op basis van de criteria, zoals beschreven in de **Uitvoeringsagenda Generiek interbestuurlijk toezicht 2024**. Hieronder leest u per domein een nadere toelichting op de beoordeling.

Archief- en Informatiebeheer

De beoordeling binnen het domein Archief- en Informatiebeheer is gebaseerd op de resultaten van de nulmeting van DocFactory. Op basis daarvan hebben wij uw gemeente verzocht een verbeterplan op te stellen met behulp van het beschikbaar gestelde format. Wij hebben de gevraagde informatie tijdig ontvangen. In dit plan is inzicht gegeven in de wijze waarop de aanbevelingen uit het onderzoek worden opgepakt. Het verbeterplan biedt uw organisatie houvast om zelf gericht te werken aan de implementatie van de verbeterpunten, zodat het niet alleen een instrument voor het toezicht is maar ook voor uw eigen sturing en grip op het proces.

Voor het toezichtjaar 2024 zijn uitsluitend acties uit het verbeterplan meegenomen die in 2024 zijn uitgevoerd of in gang zijn gezet. Daarbij willen wij expliciet aangeven dat KPI's 1 (Lokale regelingen), 2 (Middelen en mensen) en 4 (Kwaliteitssysteem en toezicht) het zwaarst hebben meegewogen. Daarnaast is ook gekeken naar verhouding tussen deze KPI's en de overige vijf KPI's.

Specifiek voor uw gemeente

We hebben de beoordeling over het toezichtjaar 2024 gebaseerd op de nulmeting van DocFactory. Uit deze nulmeting komt een aantal aandachtspunten naar voren. De belangrijkste aandachtspunten zijn, beperkte personele bezetting (KPI 2), actualisatie van belangrijke beleidsdocumenten (KPI 1) en het zorgdragen voor een archiefbewaarplaats.
De resultaten kunt u teruglezen in het KPI-rapport dat in februari 2025 met uw organisatie is gedeeld.

Op basis van de toetsing over 2024 op bovengenoemde onderdelen krijgt u het oordeel 'Onvoldoende'.

Uit zowel het verbeterplan 2025 als het gevoerde toezichtgesprek komt naar voren dat binnen de gemeente Sluis de bewustwording rondom informatiebeheer groeit. We zien dat de gemeente in 2025 stappen heeft gezet in de ontwikkeling en het toekomstbestendig maken van de informatiehuishouden. Zo heeft uw gemeente ervoor gekozen om de informatiehuishouding minder kwetsbaar en meer toekomstbestendig te maken door de financiële middelen te organiseren om die op orde te krijgen en door aan te sluiten bij het Zeeuws Archief. Daarnaast wordt gekeken wat intern aan formatie nodig is en blijft en wordt versterkt waar nodig is.

Omgevingsrecht

Dit jaar constateren wij een verbetering in de tijdigheid en, waar mogelijk, de volledigheid van het aanleveren van de gevraagde documenten. Ook zien wij dat gemeenten gebruik maken van het, door het regieteam U&H, aangeleverde format. Het gebruik hiervan wordt wisselend ervaren. Het blijkt een uitdaging om voor alle thema's en prioriteiten de formatstructuur te volgen. Wij adviseren om hierover ervaringen uit te wisselen en vanuit het IBT Omgevingsrecht zullen wij Best Practices delen waar gemeenten hun voordeel mee kunnen doen. Het vullen van het format moet geen doel op zich zijn.

De gemeenten hebben meer aandacht voor hun beleidscyclus. Wij waarderen de inzet die hiervoor is en wordt gedaan bij de gemeenten.

Wij constateren echter enkele aandachtspunten:

- **Gegevens van de RUD:** Bij veel gemeenten ontbreken gegevens van de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD), wat beperkt inzicht geeft in milieutaken. In de uitvoeringsagenda 2025 voor toezichtjaar 2024 hebben wij hier expliciet aandacht voor gevraagd en in de uitvoeringsagenda 2026 voor toezichtjaar 2025 zullen wij hier nogmaals expliciet aandacht voor vragen. Het is van essentieel belang dat gemeenten inzicht hebben in de uitvoering van deze werkzaamheden en wanneer nodig bij kunnen sturen.
- **Onuitgewerkte thema's:** Veel gemeenten hebben de thema's Water, Groen en Infrastructuur niet uitgewerkt en verwijzen naar jaarstukken van andere bevoegde gezagen. Onze aanbeveling is om in regio verband aandacht te besteden aan deze thema's zodat kan worden afgesproken hoe gemeenten hier invulling aan kunnen geven.
- **Lokale prioriteiten:** Wij zien dat gemeenten lokale prioriteiten bepalen die doorwerken in het jaarprogramma. In sommige gevallen is het onduidelijk of en hoe deze lokale prioriteiten bestuurlijk zijn vastgesteld en of deze voortkomen uit een risico- en probleemanalyse. Aanbeveling is om deze prioriteiten te laten landen in de U&H Strategie.
- **Evaluatie en doorwerking naar U&H Strategie:** Wij vragen aandacht voor de doorwerking van constateringen in de evaluatie die kunnen leiden tot aanpassing van de U&H Strategie. Omdat herziening van het U&H beleid in regioverband wordt opgepakt is het zaak dat individuele gemeenten opbrengsten uit hun jaarevaluatie ten aanzien van de U&H Strategie daar adresseren waar herziening van de U&H Strategie is belegd. Naar aanleiding van het herzien van de Zeeuws brede probleem- en risicoanalyse vertrouwen wij erop dat ook de formats hierop worden aangepast.
- **Tekort aan toezichthouders:** Net als voorgaand jaar kampen veel gemeenten met een tekort aan toezichthouders. Wij zien dat er vaker samenwerking plaatsvindt op uitvoeringsniveau. Mogelijk dat verdere samenwerking hieraan kan bijdragen.
- **Kwaliteitsverordening:** In het kader van de inventarisatie van de Provincie in 2024 en het onderzoek van Senze vertrouwen wij erop dat, indien noodzakelijk, gemeenten in 2026 zorgdragen voor het vaststellen van een actuele Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht. En dat gemeenten rapporteren aan de raad over de uitvoering hiervan.

Specifiek voor uw gemeente

Van de gemeente Sluis hebben wij de volgende documenten ontvangen:

- Jaarplan 2025
- Jaarverslag 2024
- VTH- Beleid Zeeland 2024 onderdeel strategie
- Verordening uitvoering en handhaving (Omgevingsrecht) Sluis _ Lokale wet- en regelgeving

Uw gemeente heeft ons tijdig in kennis gesteld van de vertraging van de vaststelling van het jaarverslag. Tijdens het toezichtgesprek op 21 oktober 2025 heeft uw gemeente het jaarverslag op schrift meegegeven. De inhoud hiervan is wel meegenomen in de beoordeling van de gemeente. Voor het uitvoeringsprogramma en jaarverslag is er geen gebruik gemaakt van de formats die worden aangeboden vanuit het regieteam. Het gebruik van dit format is geen verplichting vanuit IBT, echter is dit wel een link naar de Zeeuwse risico- en probleemanalyse en maakt deze gebruik van meetbare indicatoren en KPI's. Uw gemeente heeft tijdens het toezichtgesprek aangegeven dat zij zoekende zijn naar de invulling van de formats en het verkrijgen van de benodigde data hiervoor.

In het uitvoeringsprogramma wordt voornamelijk ingegaan op toezicht en handhaving en wordt het onderdeel vergunningverlening nauwelijks vermeld. Het is belangrijk dat het gehele aspect VTH wordt uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma. Dit is ook gecommuniceerd tijdens het toezichtgesprek. Daarnaast wordt er in het uitvoeringsprogramma geen invulling gegeven aan alle Zeeuwse prioriteiten en mist er inzicht in de milieutaken. Ook is het van belang dat alle indicatoren meetbaar zijn. Uw gemeente geeft wel een helder overzicht van de benodigde en beschikbare capaciteit en de eventuele tekorten en overschotten hiervan, verdere onderbouwing hiervan is nog een verbeterpunt en afhankelijk van de mogelijkheid om dit uit de gemeentelijke administratie te kunnen halen.

In het jaarverslag 2024 wordt er een helder overzicht geboden over de hoeveelheid controles en handhavingszaken. Echter mist het inzicht in vergunningverlening. Dit is een aandachtspunt voor volgend jaar. Voor het thema bouwen wordt er nu gebruik gemaakt van externe inhuur. In het jaarverslag staat dat in 2025/2026 de mate van externe inhuur zal worden herzien en getracht zal worden de openstaande vacatures structureel in te vullen. Tijdens het toezichtgesprek gaf uw gemeente ook aan dat het een uitdaging is om mensen te vinden voor de openstaande vacatures en dat hiervoor een strategisch plan is opgesteld. Dit in combinatie met een helder inzicht in de benodigde uren kan het belang van structurele capaciteit verder benadrukken. Ten slotte is er geen toezicht mogelijk op de milieu-, water- en natuurtaken omdat hier geen inzicht in wordt gegeven en wordt er in de beleidsdocumenten zeer gering inzicht gegeven in de leefbaarheidstaken.

Op basis van de toetsing op bovengenoemde onderdelen krijgt u het oordeel 'Redelijk'.

Gebouwd erfgoed en Archeologie

Het Interbestuurlijk Toezicht op het domein Gebouwd erfgoed en Archeologie is gedaan op basis van de informatie-uitvraag zoals vastgelegd in de Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk Toezicht 2025. Naast de informatie-uitvraag zijn er waar dit nodig werd geacht ambtelijke gesprekken gevoerd.

De informatie-uitvraag richtte zich hoofdzakelijk op de vastgestelde beleidsstukken en kaarten, de uitgegeven vergunningen, de aanwezigheid en samenstelling van een adviescommissie en de ambtelijke capaciteit op dit domein voor zowel beleid als vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit jaar is een deel van de informatie-uitvraag middels een sjabloon in tabelvorm uitgevraagd. De gevraagde informatie is hierdoor eenduidig en onderling vergelijkbaar. Dit maakt mogelijk dat wij vanaf dit jaar ook voor dit domein het aangekondigde beoordelingsmodel kunnen gebruiken voor alle gemeenten.

Specifiek voor uw gemeente

De gevraagde informatie is dit jaar tijdig en volledig aangeleverd. Naar aanleiding van de ontvangen informatie en signalen, hebben wij aanvullende vragen gesteld en een toezichtgesprek gevoerd. Uit de stukken en het gesprek is gebleken dat in 2024 een aantal zaken in uw gemeente op het gebied van Gebouwd erfgoed en Archeologie niet waren geborgd. Hierdoor zijn werkprocessen niet goed uitgevoerd. Daarnaast was de personele inzet onvoldoende. Dit heeft mogelijk negatieve gevolgen gehad voor het behoud van het cultureel erfgoed in uw gemeente.

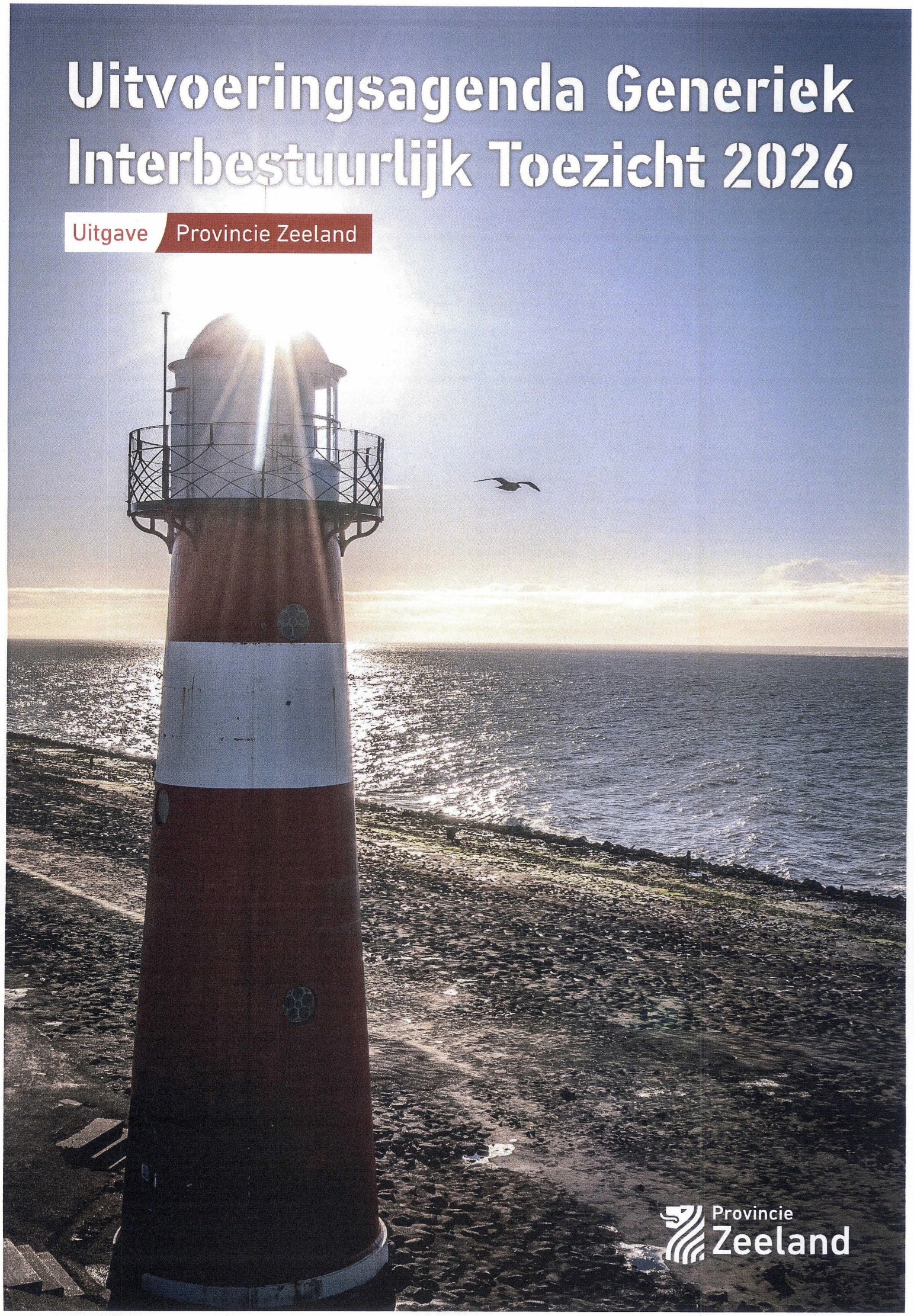
Tijdens het toezichtgesprek is kennisgenomen van ontwikkelingen binnen dit domein gericht op het versterken van de capaciteit en de borging van de uitvoering, waaronder samenwerking met de andere Zeeuws-Vlaamse gemeenten. Gezamenlijk wordt gewerkt aan het opstellen van waardenkaarten voor de Omgevingsvisies en aan cultuurhistorisch beleid waarvan de oplevering staat gepland in 2026.
Daarnaast heeft uw gemeente een planning gemaakt voor een plan van aanpak om verbetering aan te brengen ten aanzien van het cultureel erfgoed en de archeologie. De gemeente beschikt over een Commissie Ruimtelijke Kwaliteit conform de Omgevingswet waarmee wordt samengewerkt.
Wij constateren dat hiermee een positieve ontwikkeling is ingezet en zien uit naar de verdere uitwerking, vaststelling en uitvoering van de visie en het daaruit voortvloeiende beleid. De in het verbeterplan geschetste ontwikkelingen zullen wij in het kader van het toezicht volgen.

Op basis van de toetsing op bovengenoemde onderdelen krijgt u het oordeel 'Onvoldoende'.

www.zeeland.nl

Uitvoeringsagenda Generiek Interbestuurlijk Toezicht 2026

Uitgave Provincie Zeeland

Inhoudsopgave

1. Introductie **5**

1.1 Inleiding 5

2. Beoordelingskader Generiek Interbestuurlijk Toezicht Provincie Zeeland **6**

2.1 Inleiding 6

2.2 Omgevingsrecht 6

2.3 Gebouwd erfgoed en Archeologie 9

2.4 Archief- en Informatiebeheer 11

2.5 Samenvattend totaaloverzicht informatiearrangement 13

COLOFON 19

1. Introductie

1.1 Inleiding

Toezicht tussen verschillende bestuurslagen noemen we Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Dit gaat over taken die lokale overheden uitvoeren namens de Rijksoverheid, zoals vastgelegd in wetten en regels. Het Rijk houdt toezicht op de provincies en de provincies houden toezicht op gemeenten, waterschappen en samenwerkingsverbanden. Gedeputeerde Staten (GS) hebben daarmee een verantwoordelijkheid voor het bewaken van de kwaliteit van het lokaal bestuur.

Op 14 februari 2023 hebben de Gedeputeerde Staten het beleidskader Generiek interbestuurlijk toezicht 2023-2027 vastgesteld. Dit beleidskader beschrijft de focus en doelstellingen van het toezicht, terwijl de Uitvoeringsagenda IBT praktische invulling biedt. Jaarlijks stelt GS de uitvoeringsagenda IBT bij om in te spelen op relevante ontwikkelingen. Deze huidige Uitvoeringsagenda geldt voor het toezichtjaar 2026, waarin we terugkijken op het jaar 2025. De Provincie fungeert als toezichthouder voor diverse medebewindstaken. Het actieve toezicht wordt gehouden op de domeinen die als risicovol gezien worden, waarbij de impact voor de samenleving groot is wanneer het op dat domein niet goed zou gaan.
Actief toezicht vindt plaats op de domeinen:

- Archief- en Informatiebeheer;
- Gebouwd erfgoed en Archeologie;
- Omgevingsrecht;
- Huisvesting statushouders.

Voor het domeinnaam statushouders geldt dat deze niet langer is opgenomen in de Uitvoeringsagenda. Eerdere opname leidde tot verwarring omdat dit domein een eigen cyclus en beleidskader kent. Omwille van de duidelijkheid wordt dit domein niet langer meegenomen in deze Uitvoeringsagenda en generieke beoordelingsbrieven. De cyclus van het toezicht op statushouders blijft onveranderd, tweejaarlijks worden voor dit domein de brieven verzonden. Voor meer informatie over het toezicht Huisvesting statushouders verwijzen wij naar:
Beleidskader interbestuurlijk toezicht huisvesting vergunninghouders Provincie Zeeland | Lokale wet- en regelgeving

Voor andere medebewindstaken wordt toezicht gehouden op basis van signalen van medeoverheden, burgers en media. De Provincie Zeeland voert het IBT uit vanuit de gedachte om in gezamenlijkheid met gemeenten en het waterschap een bijdrage te kunnen leveren aan de verbetering van de kwaliteit van de taakuitvoering door de lokale overheden in Zeeland. Ingrijpen gebeurt alleen wanneer er sprake is van verwaarlozing van de wettelijke medebewindstaken of wanneer besluiten in strijd zijn met het algemeen belang of recht.

1.2 Doelstelling

Met de Uitvoeringsagenda 2026 werken we concreet verder aan de doelen die in het beleidskader Generiek Interbestuurlijk Toezicht 2023-2027 zijn vastgesteld. De uitgangspunten uit dat beleidskader zijn aangevuld met signalen uit de enquête onder Zeeuwse gemeenten en met landelijke ontwikkelingen uit de 'Agenda Toekomst van het Toezicht'. Op basis daarvan richten we ons in 2026 op praktische uitvoering. We willen toezichtinformatie tijdig beoordelen, in alle domeinen een vaste toezichtscyclus hanteren, meer risicogericht en integraal werken en de toezichtgegevens open en inzichtelijk maken.

In het volgende hoofdstuk wordt per domein toegelicht welke informatie nodig is voor het toezichtjaar 2026. In het totaaloverzicht staat per domein vermeld uit welk jaar de stukken afkomstig moeten zijn en wat de vereiste status daarvan is. We adviseren toezichtontvangers om hier zorgvuldig naar te kijken, zodat de aan te leveren informatie volledig en actueel is.

2. Beoordelingskader Generiek Interbestuurlijk Toezicht Provincie Zeeland

2.1 Inleiding

Een van de speerpunten waar we ons vanuit het toezicht op gaan richten is transparantie over het toezicht. Bij transparantie hoort niet alleen dat de informatie beschikbaar is maar ook dat er vooraf duidelijkheid is over de verwachtingen en de uiteindelijke weging. Voor toezichtontvangers moet het duidelijk zijn welke documenten er moeten worden aangeleverd en hoe deze worden beoordeeld.
Per toezichtdomein wordt door de Provincie Zeeland beschreven welke informatie aangeleverd dient te worden, wat de relevante wet- en regelgeving is, wat de speciale aandachtspunten zijn voor het IBT over 2026 en welke beoordelingen (aan de hand van criteria) leiden tot een toezicht met lage, gemiddelde of hoge toezichtintensiteit.

De gegevens die jaarlijks aangeleverd moeten worden zijn ook beschreven in de Verordening systematische toezichtinformatie Provincie Zeeland 2024. Stukken die aanvullend op deze systematische toezichtinformatie worden opgevraagd, worden weergegeven in de Uitvoeringsagenda IBT 2026. Gezamenlijk is dit het informatiearrangement wat bij de toezichtontvangers wordt opgevraagd.

2.2 Omgevingsrecht

Relevante wet- en regelgeving

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn hulpmiddelen om een veilige en gezonde leefomgeving te waarborgen. Om dit systeem goed te laten werken, stelt de Omgevingswet via het Omgevingsbesluit kwaliteits- en procescriteria waaraan gemeenten en waterschappen moeten voldoen. De Provincie controleert als interbestuurlijk toezichthouder jaarlijks of gemeenten en het waterschap aan deze criteria voldoen. Voor het toezichtgebied Omgevingsrecht ziet de Provincie toe op de medebewindstaken en naleving van de wettelijke taken gebaseerd op de Omgevingswet. Het gaat om de volgende wetten:

- Omgevingswet (Ow)
- Omgevingsbesluit (Ob)
- Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)
- Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
- Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

De procescriteria zijn de eisen die worden gesteld aan de beleidscyclus bij de taken van U&H en kunnen worden gevonden in de artikelen 13.5 tot en met 13.11 van het Omgevingsbesluit. De volgende procescriteria worden onderscheiden:

- De uitvoerings- en handhavingsstrategie (artikel 13.5,13.6 En 13.7)
- Het uitvoeringsprogramma u&h (artikel 13.8)
- De uitvoeringsorganisatie (artikel 13.9)
- De borging van middelen (artikel 13.10)
- De evaluatierapportage (artikel 13.11)

Belang van het toezicht

Het IBT op het domein Omgevingsrecht waarborgt een veilige, duurzame en leefbare leefomgeving door toezicht te houden op taken zoals, omgevingsrecht en milieubeheer. Het doel van IBT Omgevingsrecht is om de beleidscyclus voor Uitvoering en Handhaving (U&H, voorheen vergunningverlening, toezicht en handhaving) van gemeenten en het waterschap aan wettelijke vereisten te laten voldoen.

Informatiearrangement

- Uit bovenstaande procescriteria zijn een viertal documenten van de beleidscyclus geselecteerd waarover een gemeente in ieder geval moet beschikken:
  1. Probleem- en risicoanalyse (meerjarig) en Uitvoerings- en handhavingsstrategie (meerjarig)[1]
  2. Uitvoeringsprogramma U&H 2026
     Vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders (B&W) of Dagelijks Bestuur (DB) voor 1 april 2026 en aangeboden aan de Raad of de Algemene Vergadering (AV) alsmede GS.
  3. Evaluatierapportage U&H 2025
     Vastgesteld door het college van B&W of DB voor 15 juli 2026 en aangeboden aan de Raad of de AV, alsmede GS.

1 ALS DE MEERJARENSTRATEGIE AL EERDER AAN ONS IS AANGEBODEN EN DEZE NOG ACTUEEL IS, HOEFT U DEZE NIET OPNIEUW AAN TE LEVEREN. ALLEEN BIJ INHOUDELIJKE WIJZIGINGEN VRAGEN WE OM EEN GEACTUALISEERDE VERSIE.

Aanvullend voor de gemeenten:

- Gegevens van de werkzaamheden die de RUD Zeeland uitvoert voor de individuele gemeente inzake de milieutaken.
  1. Het vastgestelde Jaarplan van de gemeente voor 2025 en 2026.
  2. Jaarrapportage 2025 van de RUD voor de taken van de gemeente.
- Door de Raad vastgestelde (actuele) regels rondom kwaliteitsborging (artikel 18.23 lid 1 a Ow).

Weging en beoordeling

Beoordeling van de werking van de beleids- en uitvoeringscyclus (BIG-8) en de aanwezigheid van bovengenoemde beleidsdocumenten.
Beoordeling van de uitwerking van de beleids- en uitvoeringscyclus naar eventuele in deze Uitvoeringsagenda benoemde aandachtspunten.

Speciale aandachtspunten IBT 2026

- Een jaarlijks uitvoeringsprogramma U&H en evaluatierapportage U&H is benodigd. In 2024 zijn hiervoor formats gecreëerd als afgeleide van het Zeeuwse U&H-beleid. Deze kunnen de gemeenten en het waterschap gebruiken. Vanuit het IBT is er geen verplichting om de formats te gebruiken. Als de toezichtontvangers maar invulling geven aan het informatiearrangement. De onderwerpen waar dit jaar specifieke aandacht voor wordt gevraagd komen overeen met de onderwerpen die volgen uit de probleem- en risico- analyse voor het U&H- beleid (voorheen VTH- beleid). Omdat de probleem- en risicoanalyse Zeeuws breed is herzien, vertrouwen wij erop dat ook de formats hierop zullen worden aangepast.
- De regels rondom kwaliteitsborging (Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht) voor gemeenten.
  In het kader van het onderzoek[2] naar de kwaliteitscriteria vertrouwen wij erop dat, indien noodzakelijk, gemeenten in 2026 zorgdragen voor het vaststellen van een actuele Verordening uitvoering en handhaving Omgevingsrecht. Hierbij is het van belang dat de Raad door B&W wordt geïnformeerd over het al dan niet voldoen aan de kwaliteitscriteria.

2 HIERBIJ WORDT GEDOELD OP DE INVENTARISATIE VAN DE PROVINCIE UIT 2024 VOOR WAT BETREFT DE VASTSTELLING EN NALEVING VAN DE VERORDENING ALSMEDE HET ONDERZOEK WAT IN OPDRACHT VAN DE GEMEENTEN WORDT UITGEVOERD OVER DE KWALITEITSCRITERIA IN RELATIE TOT DE THUISTAKEN.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling		Criteria:	Intensiteit toezicht
	Goed	• De beleidsdocumenten zoals beschreven onder 'informatiearrangement', inclusief het jaarplan en de jaarrapportage van de RUD, voldoen aan wet- en regelgeving en zijn actueel en tijdig vastgesteld; • De (lokale) prioriteiten zijn in het uitvoeringsprogramma U&H uitgewerkt in voldoende operationele doelen. • De evaluatierapportage U&H geeft conclusies over de bijdrage aan deze doelen, de beheersing van risico's en of het uitvoeringsprogramma U&H of de U&H Strategie aangepast dient te worden. • De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht (of andere regels rondom kwaliteitsborging) is vastgesteld.	Laag
	Redelijk	• Indien één of meerdere van de beleidsdocumenten (inclusief het jaarplan en de jaarrapportage van de RUD) zoals beschreven onder 'informatiearrangement' ontbreekt, of niet tijdig vastgesteld. De gemeente in kwestie wordt verzocht om ontbrekende stukken, binnen een overeen te komen periode, alsnog aan te leveren. • Als niet voldaan is aan deze termijn wordt nagevraagd waarom de stukken niet (tijdig) zijn vastgesteld en/of waarom de raad niet (tijdig) is geïnformeerd. Een inhoudelijke weging kan vervolgens leiden tot het oordeel 'redelijk' of onvoldoende. • Uitvoeringsprogramma U&H is onduidelijk. Er is geen of een onduidelijke relatie met de prioriteiten. De uitkomsten van de evaluatierapportage U&H van het vorige uitvoeringsprogramma U&H zijn niet goed betrokken in het nieuwe uitvoeringsprogramma U&H. • De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht (of andere regels rondom kwaliteitsborging) is vastgesteld.	Gemiddeld
	Onvoldoende	• De gemeente of het waterschap heeft meerdere of geen van de vereiste beleidsdocumenten (inclusief het jaarplan en de jaarrapportage van de RUD), zoals beschreven onder 'informatiearrangement' en/ of heeft deze stukken niet tijdig vastgesteld. De gemeente of het waterschap heeft niet kunnen voldoen aan de uitvraag van de Provincie om de ontbrekende stukken alsnog aan te leveren. Een inhoudelijke weging kan leiden tot het oordeel 'onvoldoende'. • Uitvoeringsprogramma U&H is onduidelijk. Er is geen relatie met de prioriteiten. De uitkomsten van de evaluatierapportage U&H van het vorige uitvoeringsprogramma U&H zijn niet betrokken in het nieuwe uitvoeringsprogramma U&H. • De Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht (of andere regels rondom kwaliteitsborging) is niet vastgesteld. • De gemeente of het waterschap moet bij het oordeel 'onvoldoende' een verbeterplan aanleveren. Aan de hand hiervan worden individuele afspraken gemaakt.	Hoog

2.3 Gebouwd erfgoed en Archeologie

Relevante wet- en regelgeving

Omgevingswet

Omgevingswet neemt de plaats in van onderdelen uit de Erfgoedwet, onderdelen uit de vervallen Monumentenwet (MW) die de fysieke leefomgeving betreffen, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en paragraaf 5.2 van de Wabo, beter bekend als Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH). Zie ook onder 1.1. Ruimtelijke Ordening over de Omgevingswet.

De Omgevingswet stelt de volgende eisen aan gemeenten t.a.v. Gebouwd erfgoed en Archeologie;

- De gemeenten dienen bij het vaststellen van de omgevingsvisie de kwaliteiten van het grondgebied en de opgaven, ontwikkelingen, ambities en strategie voor de langere termijn voor cultureel erfgoed aan te geven.
- In het omgevingsplan moeten het cultureel erfgoed, c.q. de cultuurhistorische waarden, de archeologische waarden en de archeologische verwachtingen worden meegewogen.
- Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten gebeurt in het omgevingsplan.
- Het toetsingskader voor een sloopvergunning binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht moet in het omgevingsplan worden opgenomen.
- De eigenaar van een (gebouwd en archeologisch) rijksmonument heeft een instandhoudingsplicht. Hij of zij moet ervoor zorgdragen dat het monument zodanig wordt onderhouden dat het behoud ervan gewaarborgd is. De gemeente is in deze toezichthouder.
- Alle gemeenten met rijksmonumenten dienen een adviescommissie in te stellen die minimaal over aanvragen voor omgevingsvergunningen voor de rijksmonumenten adviseert. De commissie dient deskundig en onafhankelijk te adviseren.
- De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de vergunningverlening voor het verstoren van archeologische rijksmonumenten, in het geval er sprake is van een meervoudige aanvraag (dus als er van de gemeente ook nog andere omgevingsvergunningen nocig zijn voor samenhangende activiteiten). De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geeft daarover wel een bindend advies.
- In het geval van archeologische toevalsvondsten van algemeen belang kunnen niet alleen de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) maar ook de gemeenten bodemverstorende werkzaamheden stilleggen.
- Werelderfgoed is met de inwerkingtreding van de Omgevingswet expliciet wettelijk verankerd.

Omgevingsbesluit

In het Omgevingsbesluit staan regels over het bevoegd gezag voor omgevingsvergunningen, over procedures, handhaving en uitvoering, en over het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het Omgevingsbesluit geldt voor alle partijen die actief zijn in de fysieke leefomgeving – burgers, bedrijven en overheid. De regels gaan onder andere in op welke regels verplicht in het omgevingsplan en de omgevingsverordening moeten worden opgenomen zie (hoofdstuk 2), het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO, hoofdstuk 14) en het overgangsrecht (hoofdstuk 15) Inhoud Omgevingsbesluit | Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl).

Erfgoedwet

De omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. De volgende zaken uit de erfgoedwet worden in de Omgevingswet ondergebracht:

- Vergunning (archeologische) rijksmonumenten.
- (Aanwijzen) stads- en dorpsgezichten.
- Aanstellen van een gemeentelijke adviescommissie (onder de Erfgoedwet de monumentencommissie).
- Rekening houden met cultureel erfgoed (cultuurhistorie, archeologische waarden en verwachtingen) bij een omgevingsplan.
- Verbinden van voorschriften archeologisch onderzoek aan omgevingsvergunning.
- Aanwijzen van provinciale en gemeentelijke monumenten.

Onderdelen van de erfgoedwet die van kracht blijven, zijn oneer andere:

- De aanwijzing van rijksmonumenten (onroerend erfgoed op rijksniveau).
- Roerend cultureel erfgoed en museale collecties inclusief de archeologische depots, beheer van collecties, internationale teruggave etc.
- Hoofdstukken in de Erfgoedwet zoals "Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen (art. 1.1-1.3)", "Hoofdstuk 2 Beheer van collecties (art. 2.1-2.11)", "Hoofdstuk 3 Aanwijzing als beschermd erfgoed (art. 3.1-3.18)" etc.

Belang van het toezicht

Het toezicht dient om (planologische) bescherming te borgen voor cultuurhistorische en archeologische waarden en verwachtingen via de omgevingsvisie, het omgevingsplan en een buitenplanse omgevingsactiviteit. Het borgt ook de deskundige advisering in het kader van vergunningverlening, omdat ondeskundige omgang met erfgoed onherroepelijke gevolgen heeft.
De Provincie kan in haar Uitvoeringsagenda jaarlijks bepaalde risico's op het gebied van erfgoed en archeologie selecteren waar het systematisch toezicht op wordt toegespitst. Indien signalen of activiteiten zich voordoen kunnen er onderwerpen worden toegevoegd of aangepast.

Informatiearrangement

Voor een beoordeling van de manier waarop de gemeente haar rol vervult op het gebied van erfgoed en Archeologie worden verschillende aspecten uitgevraagd in het informatiearrangement. Dit zal worden uitgevraagd middels de tabellen die zijn opgenomen onder 2.7. Hierin worden de volgende onderdelen door de Provincie uitgevraagd:

- Aanwezigheid en actualiteit van archeologische en cultuurhistorische waarden- en verwachtingenkaart;
- Aanwezigheid en actualiteit van archeologisch en cultuurhistorisch beleid;
- Aanwezigheid van een nieuwe gemeentelijke adviescommissie conform de Omgevingswet;
- Het aantal adviezen van de gemeentelijke adviescommissie dat jaarlijks wordt afgegeven, hoe vaak hiervan wordt afgeweken en de motivering daarvan;
- Het aantal malen dat jaarlijks archeologievoorwaarden aan een omgevingsvergunning worden verbonden, hoe vaak hiervoor deskundig advies wordt ingewonnen, hoe vaak hiervan wordt afgeweken en de motivatie daarvan;
- Vindt er adequaat toezicht en handhaving plaats; en is dit geborgd in documenten (sluitende beleidscyclus);
- Aantal fte beschikbaar voor archeologie en cultuurhistorie op zowel beleid als toezicht en handhaving.
- Aanwezigheid van en meldingen uit een 'piepsysteem'; het gaat hier om klachten en meldingen, veelal van burgers/instellingen, en zaken die op andere wijze worden gesignaleerd, zoals via media of deskundigen.

Weging en beoordeling

- Beoordeling van de werking van de beleids- en uitvoeringscyclus en de aanwezigheid van bovengenoemde beleidsdocumenten.
- Beoordeling van de uitwerking van de beleids- en uitvoeringscyclus naar eventuele in de Uitvoeringsagenda benoemde risicothema's
- Beoordeling van de toerusting van de gemeente als bevoegd gezag voor het toezicht, handhaving en verlenen van omgevingsvergunningen voor monumentenactiviteiten en activiteiten met betrekking tot archeologische monumenten en voor activiteiten in beschermde stads- en dorpsgezichten.

Speciale aandachtspunten IBT over 2026

- Invoering van de Omgevingswet vraagt aandacht, inclusief het overgangsrecht.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)

Beoordeling		Criteria:	Intensiteit toezicht
	Goed	**Wat ruimtelijk erfgoed betreft voldaan aan eisen Omgevingswet, voldaan aan eisen met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving zoals gesteld in de Omgevingswet** - Omgevingsplan volgens Omgevingswet. - Gemeentelijke adviescommissie en archeologisch deskundigen adequaat om advies gevraagd.	Laag
	Redelijk	**Wat ruimtelijk erfgoed betreft nog niet of onvoldoende voldaan aan eisen Omgevingswet, maar daar wordt wel aan gewerkt** - Omgevingsplan nog niet voldoende 'Omgevingswet-proof' aangaande erfgoed als geheel of op onderdelen (bijvoorbeeld alleen cultuurhistorie). - Gemeentelijk erfgoedbeleid nog in ontwikkeling. - Gemeentelijke adviescommissie en archeologisch deskundigen onvoldoende adequaat om advies gevraagd. - Cultuurhistorische waarden (monumentale en/of archeologische waarden) gaan soms (ongezien) verloren.	Gemiddeld
	Onvoldoende	**Wat ruimtelijk erfgoed betreft niet voldaan aan eisen Omgevingswet** - Omgevingsplan voldoet niet aan de Omgevingswet, ondanks inzet overleg en ruimtelijk planinstrumentarium door provincie. - Gemeentelijke adviescommissie en/of archeologisch deskundigen zijn niet om adviezen gevraagd. - Afwijking adviezen zonder motivatie. - Cultuurhistorische waarden (monumentale en/of archeologische waarden) gaan (ongezien) verloren	Hoog

2.4 Archief- en Informatiebeheer

Relevante wet- en regelgeving

Relevante wet- en regelgeving voor het IBT-domein Archief en Informatie:

- Archiefwet 1995
- Archiefbesluit 1995
- Archiefregeling

De Archiefwet 1995 schetst de hoofdlijnen. Een aantal onderdelen is uitgewerkt in het Archiefbesluit 1995. Dit besluit bevat op zijn beurt weer bepalingen op hoofdlijnen. Die bepalingen zijn nader uitgewerkt in de voorschriften in de Archiefregeling.
Daarnaast zijn er verschillende andere wetten en regelingen die specifieke regels stellen aan het beheer of gebruik van informatie of aan gegevensbestanden van de overheid. Voorbeelden zijn:

- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Wet open overheid (WOO)
- Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

De strekking van deze wet- en regelgeving is dat alle overheidsinformatie zodanig moet worden beheerd en bewaard dat deze voortdurend in goede, geordende, geautoriseerde en toegankelijke staat verkeert en niet langer wordt bewaard dan strikt noodzakelijk is.

Belang van het toezicht

Een goed georganiseerde en betrouwbare informatievoorziening is cruciaal voor transparantie, rechtszekerheid en een effectief openbaar bestuur. Toezicht op het domein Archief en Informatie helpt ervoor te zorgen dat wettelijke verplichtingen worden nageleefd en dat informatie zorgvuldig wordt beheerd. Dit is niet alleen van belang voor een goede taakuitvoering, maar ook om bestuurlijke besluitvorming te kunnen reconstrueren en verantwoording af te leggen. Door te focussen op maatregelen die risico's zoals informatieverlies en gebrekkige toegankelijkheid voorkomen, draagt de Provincie bij aan het versterken van het vertrouwen in de overheid en een toekomstbestendige informatiehuishouding.

Informatiearrangement

Het Informatiearrangement geeft aan welke documenten er jaarlijks dienen te worden toegestuurd. In 2024 heeft de Provincie een nulmeting laten doen door DocFactory bij alle Zeeuwse gemeenten en het waterschap. In 2025 hebben we, in opvolging van de nulmeting, de gemeenten en het waterschap gevraagd om op basis van de uitkomsten van de nulmeting een verbeterplan aan te leveren, in de vorm van het sjabloon dat door de Provincie is opgesteld. In dit verbeterplan hebben we gevraagd om de aanbevelingen uit de nulmeting op basis van risico's en prioritering uit te werken. Wij zijn ons ervan bewust dat de implementatie daarvan tijd kost. We bouwen in 2026 voort op het eerder opgestelde verbeterplan. We ontvangen daarom graag informatie waarin de voortgang zichtbaar is, aangeleverd in hetzelfde format 'Sjabloon verbeterplan IBT 2026 over 2025' als eerder beschikbaar gesteld en gebruikt. Voor het toezichtjaar 2026 is het volgende Informatiearrangement van kracht:

1. Het verbeterplan uit 2025 vormt de basis voor dit jaar. In het plan willen we zien welke stappen zijn uitgevoerd in de periode van juli 2025 tot juli 2026. We hechten veel waarde aan transparantie: het verbeterplan moet de toezichthouder een duidelijk beeld geven van de huidige stand van zaken en de geplande vervolgstappen. Het vorige verbeterplan is gedeeld met het bestuur en de raad. Dit jaar vragen we om een vervolg op dat plan. Omdat dit geen formeel besluit vraagt, hoeft het niet opnieuw aan het college of de raad te worden voorgelegd. Wel ontvangen we graag een toelichting op hoe binnen de organisatie afspraken zijn gemaakt om het verbeterplan goed te borgen en verder te ontwikkelen.

Weging, beoordeling en intensiviteit van toezicht op basis van beoordeling

- Het is van groot belang dat een toezichtontvanger kritisch kan reflecteren op eigeninformatiehuishouding en in staat is om risicovolle thema's in kaart te brengen
- Het verbeterplan past binnen de beschikbare capaciteit.
- KPI's 1 (lokale regelingen), 2 (middelen en mensen) en 4 (interne kwaliteitszorg en toezicht) tellen het zwaarst mee in de beoordeling; daarnaast wordt beoordeeld hoe deze zich verhouden tot de andere vijf KPI's.

De beoordeling vloeit voort uit de aangeleverde informatie en het eventuele toezichtgesprek. De uitkomsten uit de informatie en het gesprek worden eerst ambtelijk voorgelegd aan de gemeenten en het waterschap. Zij zullen de gelegenheid krijgen om op feitelijke onjuistheden te reageren.

Speciale aandachtspunten IBT over 2026

In 2024 heeft de Provincie Zeeland gewerkt aan de doorontwikkeling van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) op het domein Archief- en Informatiebeheer door een nulmeting te laten uitvoeren door DocFactory bij de Zeeuwse overheden. Er is bewust gekozen voor een nulmeting, omdat er een duidelijk beginpunt ontbrak waarmee de organisaties onderling konden worden vergeleken en beoordeeld.
Op basis van de nulmeting zal in 2026 aandacht uitgaan naar de verdere uitwerking van de verbeterplannen. Daarbij wordt bekeken in hoeverre de focus ligt op de prioritaire categorieën en of de gekozen aanpak aansluit bij de omvang ervan.

Intensiteit toezicht op basis van beoordeling (aan de hand van criteria)
Zie tabel 'Weging en beoordeling'.

Intensiviteit van toezicht op basis van beoordeling

Beoordeling		Criteria:	Intensiteit toezicht
	Goed	De vastgestelde risicovolle thema's zijn of worden door afdoende verbetermaatregelen aangepakt. KPI's 1 en/of 2 hebben een score groen KPI 4 heeft score geel.	Laag
	Redelijk	De vastgestelde risicovolle thema's zijn of worden redelijk door de getroffen verbetermaatregelen beheerst of er zijn onvoldoende gegevens bekend. KPI's 1 en/of 4 hebben een score rood; KPI 2 heeft een score geel	Gemiddeld
	Onvoldoende	Er zijn geen risicovolle thema's vastgesteld, verbetermaatregelen getroffen of er wordt niet meegewerkt aan het afgesproken informatiearrangement. KPI 2 heeft een score rood	Hoog

2.5 Samenvattend totaaloverzicht informatiearrangement

Omgevingsrecht

Document			Uiterste inleverdatum
Uitvoerings- en handhavings-strategie en de probleem- en risicoanalyse die hieraan ten grondslag ligt			(Meerjarig) aanleveren binnen 4 weken na vaststelling
Uitvoeringsprogramma VTH			Voor 1 april 2026
Jaarverslag VTH			Voor 15 juli 2026
Regels rondom kwaliteitsborging (artikel 18.23 lid 1 onder a Ow)			Aanleveren na vaststelling

Gebouwd erfgoed en Archeologie

Voor aanlevering geldt de uiterste datum: 15-07-2026

1. KAARTEN EN BELEID
Kunt u beschikken over vastgestelde archeologische en cultuurhistorische waarden- en verwachtingenkaarten en beleid? Zijn deze actueel? Zo nee, wat is de te verwachten datum dat deze zullen worden herzien? Wanneer er eerder nog relevant zijnde stukken zijn aangeleverd, is het afdoende deze te benoemen. Indien relevant inclusief de verwachtte datum van herziening.

Document	Vastgesteld op	Actueel? Ja/Nee	Verwachtte datum herziening
Archeologische verwachtingskaart			
Archeologiebeleid			
Beleid VTH in het kader van archeologie			
Cultuurhistorische waarden-kaart			
Cultuurhistorisch Beleid			
Beleid VTH in het kader van cultuurhistorie			

2. GEMEENTELIJKE ADVIES-COMMISSIE
Is er een nieuwe gemeentelijke adviescommissie conform de Omgevingswet?
Zo ja, vul hieronder de bijbehorende gegevens in.

Naam persoon of organisatie	Functie	Specialisatie	Datum toetreding

- **Wat is het aantal adviezen van de gemeentelijke adviescommissie dat jaarlijks wordt afgegeven?**
- **Hoe vaak wordt hiervan afgeweken?**

Adres	Monumentregister nummer	Advies ja/nee	Afwijking advies ja*/nee
1.			
2.			
3.			

- Bij afwijking van adviezen, geef hieronder de reden van de afwijking.

Adres	Reden van afwijken
1.	
2.	
3.	

3. ADVIEZEN ARCHEOLOGIE

Beantwoord de vragen in onderstaande tabel:

- Wat waren in betreffend jaar de deskundig adviezen ingewonnen bij de gemeentelijk archeologisch deskundige in het geval van projecten die de vrijstellingsgrenzen overschreden of waar een archeologische vindplaats is vastgesteld?
- Welke archeologievoorwaarden zijn in desbetreffende jaar aan een omgevingsvergunning verbonden?
- Is in betreffend jaar een project uitgevoerd waarbij geen archeologisch advies ingewonnen is bij de gemeentelijk archeologisch deskundige, terwijl dat wel noodzakelijk was?

Adres	Wat is de Archeologische (verwachtings) waarde op de verwachtingenkaart?	Wat is de Archeologische (verwachtings)waarde in het omgevingsplan?	Advies gegeven door gemeentelijk archeologisch deskundige:1)	Advies obv inventarisatie: Behoudenswaardig ja/nee. 2)	Selectie besluit bevoegd gezag (B&W):3)	Vergunning verleend/ geweigerd
1.						
2.						
3.						
1) Vul hier een van de volgende in: geen advies gegeven/behoud in situ/ archeologisch onderzoek conform AMZ-Cyclus?						
2) Vul hier een van de volgende in: /behoud in situ/ opgraven/opgaven variant archeologische begeleiding/ vrijgeven?						
3) Vul hier een van de volgende in: Behoud in situ/ opgraven/opgaven variant archeologische begeleiding/ vrijgeven?						

- Is in het proces afgeweken van de gegeven adviezen van de archeologisch adviseur van de gemeente en/of van het archeologisch onderzoeksbedrijf?
- Geef hieronder per adres de reden aan.

Adres	Reden van afwijken archeologisch adviseur gemeente	Reden van afwijken archeologisch onderzoeksbedrijf?
1.		
2.		
3.		

4. PERSONELE INZET

- **Hoeveel fte zijn er beschikbaar voor archeologie en cultuurhistorie op zowel beleid, advisering als handhaving? Vul in ieder hokje een cijfer in.**

	Aantal fte externe inhuur	Aantal fte intern	Aantal fte toezicht en handhaving
Archeologie			
Cultuurhistorie			

5. TOEZICHT EN HANDHAVING

- **Vindt er adequaat toeZICHT en handhaving plaats? Vul in ieder hokje een cijfer in.**

	Aantal toezichtsbezoeken	Aantal gemelde klachten	Aantal lopende handhavingstrajecten
Archeologie			
Gebouwde Rijksmonumenten			
Gebouwde gemeentelijke monumenten			
Beschermde Stads-dorpsgezichten			
Overig Erfgoed			

Vul de volgende tabel in voor gemelde klachten:

Adres	Aard van de klacht	Ingediend door: burger/ instelling/ media/ deskundige	Ingediend bij?
1.			
2.			
3.			

Vul de volgende tabel in voor lopende handhavingstrajecten:

Adres	Fase interventieladder	Behoefte ondersteuning van provincie ja/nee
1.		
2.		
3.		

Archief- en Informatiebeheer

Document	Uiterste inleverdatum
Een actueel verbeterplan in het Excel format 'Sjabloon verbeterplan IBT'. Let erop dat zowel het verbeterplan als het voorblad van het verbeterplan worden ingevuld.	15 juli 2026

Overzicht Interbestuurlijk Toezicht (IBT) provincie Zeeland 2026 op uitvoering medebewindstaken gemeenten 2025															
		Toezichtontvanger													
															Gemeente / Waterschap
	Omgevingsrecht														
	Gebouwd erfgoed en Archeologie														
	Archief- en Informatie-beheer														

Toelichting bij overzicht IBT

Totstandkoming overzicht

- Toezicht vindt plaats op de uitvoering van de wettelijke medebewindstaken die door de Zeeuwse gemeenten wordt georganiseerd. De Provincie is in deze het toezichthoudend orgaan. Het gaat hier om Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Het integrale overzicht bevat generieke IBT-informatie welke door de toezichthouder is voorzien van een beoordeling.
- Indien er meldingen en signalen rondom het betreffende domein van een gemeente bij de provincie binnenkomen worden deze waar nodig ook meegewogen in de beoordeling.
- De symbolen met kleur staan voor de mate waarin de betreffende gemeente of het waterschap op het toezichtdomein heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving en voor de vereiste intensiteit van het toezicht:

- Groen: goed; de gemeente/ waterschap heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein; lage intensiteit van toezicht.

- Oranje: redelijk; de gemeente/ waterschap heeft nog niet of onvoldoende voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein, maar er wordt wel gewerkt door de gemeente; gemiddelde intensiteit van toezicht.

- Rood: onvoldoende; de gemeente/ waterschap heeft niet voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toe zichtdomein; hoge intensiteit van toezicht.

HOLLAND

COLOFON

Uitgave
Provincie Zeeland

Tekst
Provincie Zeeland

Beelden
Beeldbank

Contact
IBT@zeeland.nl

Bezoekadres:
Provinciehuis, Abdij 6,
4331 BK Middelburg

www.zeeland.nl